

Eind september bracht ik een week door in Denemarken. Aarhus om precies te zijn. Hier vond de conferentie JAOO plaats. JAOO is anders dan andere conferenties. De conferentie wordt georganiseerd door een kleine enthousiaste systeemontwikkelaar en is uniek doordat sprekers en bezoekers elkaar voortdurend ontmoeten. Dit maakt JAOO tot een favoriete ontmoetingsplaats van grote namen. Erich Gamma, Kent Beck, Bjarne Stroustrup, Ward Cunningham. Ook ik gaf acte de presence. En last but not least Martin Fowler.

De juiste persoon op de juiste plaats

Van Martin Fowler werd wel het een en ander verwacht op JAOO. Volgens de titel van zijn lezing zou hij zijn visie op systeemontwikkeling in de 21e eeuw uitleggen. Dat viel tegen. Zonder slides en met zijn Bean-achtige motoriek haalde Fowler vooral uit. Bijvoorbeeld naar architecten, model driven architecture en test driven development. De Engelsman presenteerde in elk geval geen nieuwe ideeën. En dat laatste was wel weer in lijn met de verwachtingen.

Martin Fowler is geen ideeënman. Hij is echter in de afgelopen tien jaar wel stevast de juiste persoon op de juiste plaats. Als geen ander weet hij de ideeën die zijn pad kruisen te kanaliseren. Ga maar na. Fowler heeft het populairste boek over UML op zijn naam. *UML Distilled*. Eigenlijk rolde Fowler maar bij toeval in UML, toen een project dat hij coachte dit besloot te gebruiken. Vervolgens viel Fowler met zijn neus in de boter toen hij met Kent Beck in aanraking kwam. Met de boeken *Planning Extreme Programming* en *Refactoring* tot

gevolg. Tussendoor verzamelde de auteur een enorme collectie patterns. Vandaar eerder al *Analysis Patterns* en recent *Patterns for Enterprise Application Architecture*.

Denk nu niet dat deze boeken niet de moeite waard zijn omdat Fowler zijn ideeën niet zelf verzint. Integendeel. Prijs uzelf gelukkig met dit soort verzamelaars. Martin Fowler haalt voor ons de hete kolen uit het vuur. *Patterns for Enterprise Application Architecture* is een bonte verzameling pareltjes. Patronen voor alle lagen in applicatiearchitecturen. Page Controller en Front End Controller voor de user interface, Table Module, Domain Model en Record Set voor bedrijfslogica, en Query om de database te kunnen gebruiken. De auteur haalt daarnaast een reeks patronen van stal om klasdiagrammen om te zetten in gegevensdiagrammen. Nagenoeg analoog aan eerder werk van Scott Ambler. De meeste van Fowler's enterprise patterns leveren sowieso een aha-erlebnis op. In het geval van design patterns is dit trouwens een

goed teken. Fowler schrijft zijn boek in zijn overbekende amusante schrijfstijl. Het beste voorbeeld hiervan is zijn First Law of Distributed Object Design op bladzijde 89. Deze wet is simpel: don't distribute your objects! Verkoop eerder je favoriete grootouder, dan je objecten te distribueren. Zegt Fowler. Eindelijk!

Met *Patterns for Enterprise Application Architecture* presenteert Martin Fowler wederom een sigaar uit eigen doos. Maar wel weer een hele lekkere.

Inhoud	9
Nieuwswaarde	8
Leesbaarheid	8,5
Gemiddeld	8,5

Sander Hoogendoorn, Partner Ordina
(www.sanderhoogendoorn.com)

Auteur: Martin Fowler
Titel: Patterns for Enterprise Application Architecture
Uitgever: Addison Wesley, 2003